

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XXX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

est illa emigratio, & Sueuorum in Saxoniam introdu-
ctio, quam Speculum Saxonum in textu & glossa com-
memorat: cum reuersi Saxones, pulsus Sueuis, deterio-
rem fecere conditionem sceminarum, qua Sueuis coniu-
gio, quod mox dicemus, copulari sunt passæ: quod ibi
(quisquis erat Speculi conditor) falsò tribuit emigra-
tioni, quam in Angliam fecere Saxones: nam inde nun-
quam sunt reuersi, insulam semel apprehensam nun-
quam deinde relinquentes. Mira est autem illis seculis
tam crebra gentium transmigratio, qua neque antè, ne-
que posterioribus seculis tam frequens acciderat. Quis
autem sine nutu gubernantis omnia Dei illam, vt vo-
cant Itali, barbarorum eruptionem accidisse crediderit?
Quis non videt perinde retusam superbiam Romanae di-
tionis, qua diu authorem suum distulit agnoscere? Nam
vbi sanctorum martyrum abundantius, quam Roma, fu-
sus est cruor? quo in loco magis efferbuit pro falsis dijs
principum indignatio? Ergò quod Roma diu irrogauit
innoxys, hoc passa est in ipsa vrbe, & Italia, & Romanis
prouincijs ab illis nationibus, quas antè ignorauit vel
contempsit.

CAPVT XXX.

Saxones cum aliquandiu sub Longobardis in Italia
militassent, pertæsi alieni imperij, qui se ad liberta-
tem natos arbitrarentur, in patriam respexere: Accessit
Francorum regum non obscura suggestio, quid vellent
in Italia seruire, qui in libertate nati, etiam alijs, si sa-
tis niterentur, imperarent. Vrebat quidem Francos glo-
ria Longobardorum, quòd locupletem prouinciam &
dominam gentium tam facile cepissent, immiuerentq;
terrore vicinis gentibus. Quocirca volentes Longobar-
dorum Franci potentiam minuere, tale aliquid Saxo-
nibus

E

nibus

nibus per submissos instillauere. Facile persuaseris homini libero, suo iure viuere. Non surda aure Saxones accipere, in quod sua sponte propendebant. Cum ergo Longobardi essent bello Campania occupati, Saxones transcendere alpes constituerunt. Id cum Longobardi rescissent, non vltra differendum rati, periculis occurrere constituerunt, quae eos multa manebant, si Saxones, tam magnum praesidium abissent. Sed quia Amatus prouinciae Romanae, & Francilio Aniciensis, praesides, ab regibus Franciae communiti, arma ostenderunt Longobardis, in illos ducendum fuit: Omisus igitur Saxonibus, edintenderant: cum interim Saxones suo itinere gradientes, per Gallias in Rhemenses sunt delati: & apud Strablonense rus castris positus, non paruo tempore quieti fuerunt: nec damna prouincialibus intulerunt: qui eos iussu regum comitatibus adiuuabant. Quamprimum Saxones intellexerunt Burgundiones cladem accepisse ab Longobardis, & Anatum prouinciae Romanae praesidem interfectum, & Longobardos in Italiam reuertisse, timore laxati, mutarunt mores: & omnia in Rhemensibus tumultu implentes, praedam vndique agebant. Ennius interea Mummulus Romanus ciuis Amato suffectus, quem in Longobardos Francia reges multis copijs adiuuabant, Longobardos superauit: quare ab Arithparto Parisiorum rege iussus, quod facere optabat, duxit in Saxones nihil tale timentes, & haud secus quam si nihil hostile commississent, omnem curam custodiae negligentes. Aggressus itaque Mummulus eos primo impetu fudit: dissipatosque persequutus, magnam in illos edebat caedem: colligentes tamen sese, & inuicem adhortati Saxones, praelio volebant & iusta acie cum Mummulo configere: sed multi

hinc-

hincinde missi à Francis regibus nuncijs, utrunq, exerci-
 tum perduxerunt ad pacem: cuius fuerunt conditiones,
 vt Saxones relicta prada, & certa auri summa in com-
 pensatione irrogati damni persoluta, in Italiam, quã ad-
 uenerant, remearent: quandoquidem Sueui ab regibus
 Francia Saxonum terra donati, cedere loco noluerunt:
 ergo in Italiam remeârunt. Sed cum essent ad priora
 loca reuersi, Longobardos iam factos insolentiores of-
 fenderunt: iterum ergo remeare constituunt: & ad Si-
 gebertum Metensum regem mittentes, certiora quã
 prius fœdera iecerunt: quibus innixi, cum vxoribus fi-
 lijsq, & omni supellectili Italia excessere. Nè autem
 quã incederent prouincialibus nimis graues essent, &
 com meatibus indigerent, sese in duas partes diuise-
 runt: Eorum vna per Niceam, altera per Ebredunen-
 ses iter tenuit, & tamen omnes simul deducente ami-
 cabiliter Mummulo, ad Sigebertum regem peruene-
 runt. Conuenerat autem in fœdere, quod regem inter
 & Saxones ictum erat, vt eos ille in patrias sedes re-
 stitueret: quas anno antè quintodecimo reliquerant
 cum Longobardis in Italiam profecti: optaueratque
 Sigebertus id facere: & Sueuis suasit, vt regionem
 partiri paterentur, vellèntque æquo iure cum Sa-
 xonibus habitare. Saxones verò contrà, patriam sibi
 totam, non dimidiam, ex fœdere adiudicandam con-
 tenderunt. Et cum altercationibus aliquandiu res
 protracta esset, institère Saxones, vt si nollet rex,
 aut nequiret Sueuos aliena deturbare terra, æquo
 ferret animo, si armis ipsi iustissimis quærent, quod
 tanta cum iniuria negabatur. Passus verò ille est Saxo-
 nes in Sueuos ducere: neque interea destitit pacem
 quærere inter eos, fœderaque componi: sed nullis verbis,

nullis pollicitationibus molliri Saxonum pectora potuere, qui ferro potius experiri, quam pacto, vellent. Et ventum est ad praliū: in quo superatis & magna interneccione cæsis Saxonibus, mansit regio Sueuis: quam, prout initio accessus sui facere cœperant, Sueuiam appellârunt. Sed tamen Saxonibus obnixè instantibus, cum Francia reges alijs impliciti bellis tenerentur, arma vnde cunque contraxerant: & Sueuis de integro congressi, exturbârunt regione: & recuperata per arma patriæ, filios & vxores inuexere. Crediderim qui inter Sueuos habitauere Saxones, cum ad prima prælia quiescissent, sperantes congentiles suos eorum viribus non indigere: vbi viderant prosligatos, & iam magno prælio victos, multis amissis, viribus opus esse, eorum accessisse partibus: & ita paribus animis à remanentibus & redeuntibus Saxonibus in Sueuos esse depugnatum. Eiectos prouincia Sueuos insuper contumelia affecere: Nam legem sanxerunt, Mulieres Saxonici generis quotquot Sueuis denupserant, alienas à successione paterna haberi: & rursus in suis consuetudinibus, quas postea Speculo Saxonum indiderunt, cum Karolus Francorum rex, & Romanorum Imperator, autoritate, vt ferunt, interposita confirmaret: mulierum conditionem in multis ob eam rem fecere deteriores. Verum est tamen, quod inscitia Glossatoris causam refert in eam profectionem, quam in Britanniam Saxonnes fecere: ignarus quod indè nunquam egressi, perpetua ditone insulam seruauere: cum vxoribus & liberis ibi remanentes: sed ex hac Italica cum Longobardis expeditione, illa prouenerunt, quæ infæminas sunt constituta.

CAPVT